

Čo je kolonoskopia?

Kolonoskopia je vyšetrenie, pri ktorom lekár za asistencie sestry zavedie cez konečník ohybný optický prístroj (endoskop, obr.2) do hrubého čreva, v niektorých prípadoch až do spodných častí tenkého čreva. Cieľom je odhaliť zdroj krvácania alebo chorobné zmeny na sliznici čreva.

Chorobné zmeny na sliznici čreva sa dajú pri vyšetrení lepšie rozpoznať, ak sa črevo naplní vzduchom. Podľa potreby sa počas výkonu odoberá vzorka tkaniva alebo sa odstráni výrastky (polypy). Odber vzorky tkaniva a aj odstránenie výrastkov nie je bolestivý výkon.

Obr.2

Aká je príprava pred vyšetrením ?

- **V oblasti výživy a príjmu tekutín**

Aby sa zrealizovala kolonoskopia čo najlepšie, je potrebné vyčistiť hrubé črevo. Naše pracovisko odporúča dvojdnú prípravu magnéziovými práškami alebo jednodňovú X- prepom, ktorý sa kupuje

v lekárni, je voľno predajný. Počas prípravy na vyšetrenie sa nesmie prijímať strava. Je potrebné piť iba tekutiny (čaj, bujón, minerálna alebo čistá voda), v množstve 6 l/deň, a to podľa druhu zvolenej prípravy (dva alebo jeden deň).

Prípravok na vyčistenie čreva je potrebné vypiť vždy o 10:00 hodine dopoludnia.

- **V oblasti podávania liekov**

Počas prípravy a v deň vyšetrenia sa nesmú užívať lieky:

- **Proti zrážaniu krvi** (na riedenie krvi, pokiaľ internista nerozhodol ináč), pretože ak sa na sliznici čreva objaví výrastok, môže sa odstrániť už počas vyšetrenia. V prípade, že ich pacient/klient užil na odporúčenie internistu alebo z nejakých iných dôvodov, musí prípravu na vyšetrenie absolvovať znova, pretože pri tomto zákroku môže dôjsť k zvýšenému krvácaniu a zníženiu cirkulujúcej krvi v tele.

- **Lieky obsahujúce železo.**

- **Proti cukrovke** - je však potrebné poradiť sa s diabetológom.

Lieky dlhodobo užívané sa môžu podávať počas dvojdnovej alebo jednodňovej prípravy.

- **V oblasti vylučovania a hygieny**

V dôsledku náročnej prípravy je konečník často vystavený dráždeniu, ktoré spôsobuje zvýšené vylučovanie stolice. Preto je potrebné dodržiavať zvýšený hygienický režim. Odporúča sa sprchovať si konečník a jeho okolie vlažnou vodou viackrát za deň a do sucha ho poutierať. Pri závažnom podráždení konečníka a jeho okolia je vhodné

prikladať prípravky ako napr. Mastu, Faktu masť a iné, podľa ponuky lekárne.

- **Iné nariadenia**

Včas oznámiť gastroenterológovi alebo sestře infekčné ochorenie, na ktoré sa v súčasnosti pacient/klient lieči alebo prekonal infekčné ochorenie, napr.: HIV, infekčný zápal pečene typu B,C alebo aktívnu tuberkulózu, salmonelózu, prípadne iné infekčné ochorenie.

Pred vyšetrením sa musí pacient/klient vymočiť, pretože tlak v bruchu sa pri podávaní vzduchu do čriev zvýši a môže vyvolať nepríjemné pocity pri vyšetrení.

Ak pacient/klient z rôznych dôvodov nedodrжал prípravu, musí včas na to upozorniť lekára alebo sestru.

Aký je priebeh vyšetrenia?

Vyšetrenie sa realizuje v ľahu na ľavom boku tak, že je chrbtom k vyšetrujúcejmu personálu. V priebehu vyšetrenia sa poloha môže meniť podľa pokynov lekára. Vyšetrenie môže byť bolestivé za predpokladu, že pacient/klient s bolesťami už prišiel. Ak pacient/klient včas upozorní na bolesť, lekár môže podať liek v injekčnej forme na jej zmiernenie. Dĺžka vyšetrenia je obvykle 30 – 60 minút.

Počas vyšetrenia, ale aj po vyšetrení sa môžu vyskytnúť pocity ako plnosť a nafúknutie brucha (pocity podobné zastaveniu vetrov).

V prípade, že pacient/klient pred vyšetrením pociťuje strach a ktorý pretrváva aj po slovnom upokojovaní,

podáva sa v injekčnej forme liek na jeho zmiernenie (sedatívum). Počas celého výkonu sa sleduje celkový stav pacienta/klienta.

Aké komplikácie môžu vzniknúť?

Vyšetrenie realizujú skúsení špecialisti – gastroenterológovia za asistencie sestier. Komplikácie sa vyskytujú len ojedinele, napr. môže dôjsť k trhlinke v črevnej stene, najčastejšie v súvislosti s prebiehajúcim chorobným procesom alebo môže dôjsť ku krvácaniu po odstránení výrastku (polypu). Krvácanie je možné okamžite zastaviť podaním lieku cez endoskop.

Zdravotnícky tím gastroenterologického centra rešpektuje a zabezpečí, aby bola zachovaná intimita pacienta/klienta (poskytne nohavice s otvorom pre konečník alebo plátennú podložku). V priebehu vyšetrenia ho informuje o krokoch, ktoré budú nasledovať, upozorňuje na vznik nepríjemných pocitov, ktoré môžu vzniknúť v priebehu vyšetrenia a po výkone.

Aká je starostlivosť o pacienta/klienta po vyšetrení?

Súčasnú endoskopy menej zaťažujú pacienta/klienta vzhľadom k tomu, že sa využívajú ohybné, ľahko ovládateľné rúrky s vláknitou optikou, pomocou ktorých možno prezrieť vnútorné časti tela, inak voľnému oku neprístupné.

Zdravotnícky tím:

- Pomôže pacientovi/klientovi pri vstávaní príp. pri obliekaní.
- Zhodnotí momentálny celkový zdravotný stav pacienta/klienta.
- **Upozorní pacienta/klienta, ktorému bol podaný liek na upokojenie, aby neriadil vozidlo 24 hodín od podania lieku.**
- Upozorní pacienta/klienta na nepríjemné nafukovanie, prípadne pocit plnosti brucha po výkone, ktoré spontánne ustúpia, Poradí, že ak pôjde hneď na toaletu, aby si zľahka masiroval brucho a snažil sa vypustiť vzduch, ktorým sa pri vyšetrení nafúкло brucho.
- Vysvetlí, prípadne odovzdá pacientovi, klientovi písomne inštrukcie, týkajúce sa ďalších opatrení a dátumu ďalšej návštevy gastroenterologického centra z dôvodu informovania sa o výsledku vyšetrenia.

V prípade potreby je na chirurgické oddelenie prijatý pacient, ktorý je 24 hodín v sledovaní chirurga a sestry.

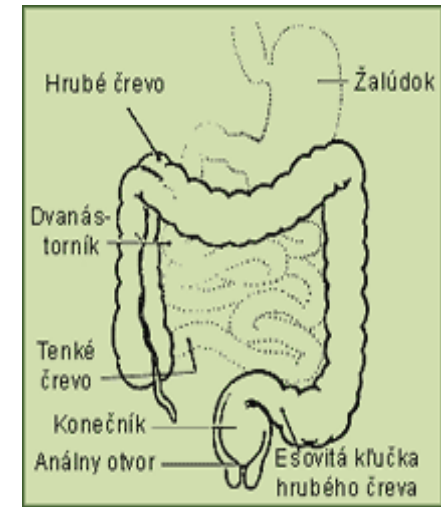
Mgr.J.Psotová, koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti a Mgr.J.Bodnárová,
Gastroenterologické centrum, FNŠP Žilina

FNŠP, Ul. Spanyola 43, 012 07 Žilina

KOLONOSKOPIA

Príprava, priebeh a starostlivosť o pacienta/klienta počas a po vyšetrení

Obr.1

**Informácie pre pacienta/klienta
2010**